

Komunikat prasowy

Luksemburg, 13 września 2018 r.

Wykorzystanie środków finansowych w obszarze spójności nie powinno stać się celem samym w sobie – przestrzegają unijni kontrolerzy

W swoim nowym sprawozdaniu Europejski Trybunał Obrachunkowy dowodzi, że Komisja Europejska i państwa członkowskie powinny skuteczniej wykorzystywać finansowanie w obszarze spójności. Kontrolerzy ostrzegają, że opóźnienia w przyjmowaniu ram prawnych i powolne postępy w realizacji planów wydatkowania wywierają na krajowe organy administracji presję związaną z koniecznością szybkiego wykorzystania środków finansowych, niekiedy ze szkodą dla osiągniętych wyników. Komisja stosunkowo późno zajęła się trudnościami w wydatkowaniu w niektórych programach, lecz mimo to jej działania, podobnie jak działania państw członkowskich, odniosły pozytywny skutek w zakresie absorpcji.

Środki w zakresie polityki spójności przydzielane są państwom członkowskim z góry na siedmioletni okres wydatkowania. Oddaje się je do dyspozycji tych państw w postaci rocznych przydziałów środków z budżetu, które muszą zostać wykorzystane w określonym czasie. Kontrolerzy przyjrzeni się wydatkowaniu środków w okresie programowania 2007–2013 oraz działaniom podjętym przez państwa członkowskie przy wsparciu Komisji w celu zwiększenia ich wykorzystania w przypadku napotkanych trudności. W tym okresie łączne finansowanie na rzecz państw członkowskich UE-28 wyniosło 346 mld euro. Kontrolerzy porównali też schematy wydatkowania z tych lat z okresami 2000–2006 i 2014–2020 oraz przeprowadzili wizyty kontrolne w czterech państwach członkowskich: w Republice Czeskiej, na Węgrzech, we Włoszech i w Rumunii.

Trybunał stwierdził, że zarówno w okresie programowania 2007–2013, jak i 2014–2020, ramy prawne przyjęto późno, co pociągnęło za sobą opóźnioną realizację programów operacyjnych. W okresie 2007–2013 większość programów operacyjnych była zatwierdzana dopiero po dwunastu miesiącach trwania okresu programowania, co wywoływało nieunikniony efekt domina w wydatkowaniu.

Zdaniem kontrolerów okres programowania 2007–2013 rozpoczął się powoli, lecz tempo rozpoczęcia okresu 2014–2020 było jeszcze powolniejsze. Dodatkowo nakładanie się okresów

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy.

Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Rzecznik

Tel.: (+352) 4398 47063

Tel. kom.: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Urzędnik ds. kontaktów z prasą

Tel.: (+352) 4398 45410

Tel. kom.: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luksemburg

E-mail: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

programowania oznaczało, że po rozpoczęciu programów z kolejnego okresu państwa członkowskie wciąż wydawały środki z okresu poprzedniego.

– Bardzo ważne jest uniknięcie sytuacji, w której duże kwoty pieniędzy muszą być w pośpiechu wykorzystane pod koniec okresu programowania, gdyż może się to stać kosztem gospodarności. Wykorzystanie pieniędzy staje się wtedy celem samo w sobie, a nie sposobem osiągnięcia celów polityki – **ocenił Henri Grethen, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego odpowiedzialny za to sprawozdanie.**

W okresie programowania 2007–2013 Komisja nie monitorowała absorpcji środków, czyli poziomu ich wykorzystania w państwach członkowskich. Dopiero pod koniec 2014 r. powołała grupę roboczą, mającą wspierać państwa członkowskie, które doświadczały trudnościami w wydatkowaniu środków w niektórych programach. Pomoc grupy roboczej wraz z działaniami podjętymi przez państwa członkowskie doprowadziły do znacznego wzrostu poziomu wydatkowania: na początku 2018 r. płatności osiągnęły 97,2% przydziału z budżetu. Do końca 2017 r. kwota 4,4 mld euro wciąż pozostawała niewykorzystana. Proces zamknięcia okresu programowania 2007–2013 w Komisji wciąż trwa, a łączna kwota płatności i niewykorzystanych środków finansowania zostanie dopiero określona.

W celu poprawy sposobu wykorzystania środków finansowych państwa członkowskie dokonały przeglądów programów i podziału projektów na dwa okresy programowania, a także wykorzystywały środki unijne do współfinansowania projektów, które otrzymały już finansowanie krajowe. Zdaniem kontrolerów niektóre z tych działań koncentrowały się jednak przede wszystkim na wykorzystaniu pieniędzy i zachowaniu zgodności z przepisami, a nie na osiągnięciu rezultatów, zaś częste poddawanie programów przeglądowi budzi wątpliwości co do rzetelności analiz leżących u podstaw procesu programowania. Ponadto Komisja nie ma całościowego oglądu wszystkich podjętych działań ani ich oddziaływania, ponieważ państwa członkowskie nie przekazały jej informacji, a w ich sprawozdawczości wystąpiły ograniczenia.

Kontrolerzy zalecają, aby Komisja Europejska:

- zaproponowała organom prawodawczym taki harmonogram, aby wdrażanie mogło rozpoczynać się wraz z początkiem okresu programowania;
- dopilnowała, by przeglądy programów operacyjnych opierały się na rzetelnej i kompleksowej ocenie, oraz by ich celem było osiągnięcie lepszych rezultatów;
- monitorowała poziom absorpcji środków, wykrywała przypadki jej powolnego i szybkiego tempa oraz oceniała oddziaływanie podjętych działań;
- zadbała o ukierunkowanie na uzyskiwanie rezultatów.

Informacje dla redaktorów

Celem polityki spójności jest ograniczenie narastania nierównowagi pomiędzy regionami w Unii Europejskiej. Na ten obszar polityki przypada około jedna trzecia budżetu unijnego. W okresie programowania 2000–2006 było to około 261 mld euro, w okresie programowania 2007–2013 – 346 mld euro, a na okres 2014–2020 przypada 365 mld euro wyrażone w cenach bieżących. Finansowanie jest udostępniane za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności.

Sprawozdanie specjalne nr 17/2018 pt. „Działania Komisji i państw członkowskich podjęte w ostatnich latach programów z okresu programowania 2007–2013 przyspieszyły powolną absorpcję środków, lecz były niewystarczająco skoncentrowane na rezultatach” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, takim jak parlamenty krajowe, podmioty związane z danym sektorem i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie, co dowodzi korzyści płynących z prac Trybunału dla obywateli UE.